

'Ik leer mijn leerlingen alles voor tweehonderd procent in de hoop dat er honderd procent blijft hangen.'

een portret van
Jeannette
de Graaf
leraar mbo

Persoonlijk

[Personalia](#)

[Na het werk](#)

Personalia

Ik ben Jeannette de Graaf-van Nieuwenhuizen en ik geef huishoudkunde op de afdelingen zorg & welzijn en facilitaire dienstverlening op het ROC Kop van Noord-Holland. Ik ben van plan in augustus 2010 te stoppen met werken.

Ik ben geboren in 1947 op een boerderij in de Wieringermeer. Ik ben al veertig jaar getrouwd met Jan en we hebben twee kinderen, Paul Jan uit 1971 en Jeanine uit 1975 en twee kleinkinderen, Eva en Sara.

Na het werk

Als ik niet met mijn werk bezig ben, ga ik graag tuinieren. Ik hou ook veel van bridgen en doe af en toe met een vriendin mee aan bridgewedstrijden. Verder help ik mijn man bij zijn onderneming, hij heeft een sportzaak, en zie ik graag en vaak vrienden.

Opleiding & loopbaan

[Overzicht opleiding](#)

[Overzicht loopbaan](#)

[NXII of NXX](#)

[Koningin Julianaschool](#)

[Den Helder](#)

[Van klein naar groot](#)

[Naar nog groter](#)

[Verschillende leerlingen](#)

[Full-time en part-time](#)

Overzicht opleiding

- mulo
- vormingsklas
- akte NXII
- applicatie huishoudkunde, tweedegraadsbevoegdheid

Overzicht loopbaan

- Koningin Julianaschool, huishoudkunde
- De Vijfprong, via fusies het ROC Kop van Noord-Holland geworden

NXII of NXX

Ik heb op de lagere school en de mulo gezeten in de Wieringermeer en daarna ben ik naar Den Haag gegaan. Daar wilde ik de opleiding doen tot lerares nijverheidsonderwijs, zoals dat vroeger genoemd werd.

Ik wist nog niet precies voor welk vak ik wou kiezen en welke akte

ik dus moest halen. Ik twijfelde tussen NXII en NXX. De akte NXII hield zorg voor woning, kleding en voedsel in, en bij de akte NXX ging het om kinderverzorging en opvoeding en handvaardigheid. Ik vond het alletwee wel interessant.

Voor ik naar die akteopleiding mocht, moest ik eerst nog de vormingsklas doen op een huishoudschool. Dat was de reden dat ik van Noord-Holland naar Den Haag gegaan was: bij mij in de buurt had je alleen maar landbouwonderwijs en geen nijverheidsonderwijs.

Ik vond die Haagse vormingsklas erg leuk: ik maakte kennis met alle vakken van het huishoudonderwijs en ontdekte dus al gauw dat ik de zorg voor voeding en koken interessanter vond dan kinderverzorging en opvoeding. Daarmee was mijn keuze voor de NXII-akte bezegeld.

Koningin Julianaschool

Na mijn opleiding wilde ik weer terug naar Noord-Holland, want daar studeerde mijn man, toen nog mijn verloofde, maar het lukte me niet zo gauw er een baan te vinden. Die vond ik wel in Alphen aan den Rijn, op de Koningin Julianaschool, een zogenaamde lhno-school.

Ik vond dat heel spannend, die baan: je bent als je begint wel bevoegd om les te geven, maar nog niet bekwaam. Je moet alles nog uitvinden.

Gelukkig was op de Julianaschool alles goed geregeld. Ik had een enthousiaste collega die mij heel goed begeleid heeft. Zij was ook jong en ze kon zich goed in mij verplaatsen. Ook buiten school hadden we veel contact met elkaar.

Den Helder

Ik ben er maar een jaar gebleven, niet omdat ik het niet leuk vond, maar om praktische redenen. Ik trouwde, in 1969 was dat, en toevallig was er op dat moment in Den Helder een vacature, op de Algemene Meisjesschool De Vijfsprong, ook een lhno-school. Ik werd benoemd en kon dus alsnog terug naar Noord-Holland.

Ik gaf op De Vijfsprong het vak zorg voor woning, voeding en kleding en in het begin ook nog gezondheidskunde. Bij gezondheidskunde ging het om de gezondheid van het menselijk lichaam, maar ook om de maatschappelijke gezondheid, het beleid op een kinderdagverblijf bijvoorbeeld.

Van klein naar groot

Ik ben altijd op De Vijfsprong gebleven, maar in de loop van de tijd is er veel veranderd. Van een kleine huishoudschool is de school uitgegroeid tot een groot ROC. De naam De Vijfsprong heeft zich daarbij niet kunnen handhaven.

Het begon ermee dat het ministerie van onderwijs één mbo-school wilde voor de kop van Noord-Holland, al was de toestroom van leerlingen eigenlijk gering. Er kwamen leerlingen van Texel en uit Den Helder en naaste omgeving.

In 1982 kwam die mbo-school er en hij ging De Schalm heten. De Vijfsprong ging er gedeeltelijk in op. Dat wil zeggen dat de lbo-

afdeling bleef bestaan, en dat er een mbo-tak bijkwam. De leraren moesten allemaal kiezen op welke van de twee ze wilden gaan werken. Ik heb toen gekozen voor het mbo, omdat ik aan iets nieuws toe was.

Ik had op dat moment een derdegraadsakte, de NXII, en dat was onvoldoende voor het mbo. Ik ben toen vervolgens twee jaar naast mijn werk naar Amsterdam gegaan om mijn tweedegraadsbevoegdheid te halen, met een nieuwe naam: huishoudkunde.

De Schalm was een volledige mbo-school met drie grote afdelingen: mts, meao en mdgo. Ik werkte bij de afdeling mdgo: het middelbaar dienstverlenings- en gezondheidszorgonderwijs, en wel in het bijzonder bij de vz-opleiding, voor gezins-, bejaarden-, gehandicapten-, en kraamverzorgende, zoals het voluit heette.

Het was allemaal nieuw in die tijd en dus moest nog gestalte worden gegeven aan de vz-opleiding en daar heb ik me mee bezig gehouden, dat was een leuke uitdaging.

Ik vond de vz-opleiding een heel mooie ontwikkeling, er kwamen landelijke examens en ik had het idee dat het vak huishoudkunde echt serieus werd genomen. Daar had ik me overigens ook hard voor gemaakt.

[Naar nog groter](#)

In 1990 werd de school omgedoopt tot Noorder Hooft College, en een paar jaar later vond het ministerie dat er weer een herstructurering moest plaatsvinden en werden we het ROC Kop van Noord-Holland.

Tegelijk met de komst van het ROC veranderde ook het hele systeem van het gezondheidszorgonderwijs. De eigen in-serviceopleidingen van ziekenhuizen, instellingen voor verstandelijk gehandicapten, enzovoort verdwenen en kwamen bij het ROC. De oude vz-opleiding werd opgedoekt.

En verder werd de wet Educatie beroepsonderwijs van kracht, waarbij vier niveaus werden onderscheiden: niveau 1 als een soort vooropleiding voor degenen die geen enkele afgeronde opleiding hebben, niveau 2 voor de helpende opleiding, niveau 3 voor de verzorgende opleiding en niveau 4 voor de verpleegkundigenopleiding.

[Verschillende leerlingen](#)

De verzorgende opleiding, waar ik werk, leidt mensen op tot verzorgers in de thuiszorg en in verzorgingstehuizen. Daarnaast leid ik mensen op voor de facilitaire dienstverlening: de catering, het onderhoud en de schoonmaak van gebouwen.

Ik heb zowel leerlingen van de bbl- als van de bol-opleiding, dus leerlingen die één dag bij ons op school komen en verder betaald werk hebben, maar ook leerlingen die twee tot drie dagen bij ons komen en daarnaast stage lopen. Verder geef ik nog les aan volwassen zij-instromers die zowel op de bbl- als op de bol-opleiding zitten.

Het merendeel van de leerlingen bij de verzorgende opleiding bestaat uit meisjes, al zitten er soms wel jongens bij. Bij facilitaire

dienstverlening zitten zowel jongens als meisjes.

Full-time en part-time

Tot 1971 heb ik volledig gewerkt en daarna heb ik er vanwege mijn kinderen tijdelijk voor gekozen om part-time les te geven. Daarnaast gaf ik wel 'in eigen beheer' cursussen 'Fijne keuken'. Dat waren cursussen van zes tot tien keer waar mensen technieken konden leren om verfijnder en lekkerder te koken.

Toen ik part-time werkte, vond ik het erg handig dat er een vriendin, Fenna, tegenover me woonde die ook les gaf en kinderen had in dezelfde leeftijd als de mijne. We stemden heel lang ons rooster op elkaar af, zodat we op elkaars kinderen konden passen.

Vanaf 1984 ben ik weer full-time gaan werken en dat doe ik nog steeds.

Leraarschap

Waarom leraar

Warme sfeer

Tegen de uitval

Belang van het vak

Omgangsvormen

U en mevrouw

Nooit schreeuwen

Assertief

Mentor

Meegegroeid

Hoe herinnerd

Goede leraar

Waarom leraar

Ik was thuis de jongste en ik was altijd al aan het schooltje spelen toen ik klein was. Het onderwijs zit niet in de familie, maar het heeft me wel van kleins af aan aangesproken. Wat ik mooi vind aan het onderwijs, is de omgang met jonge mensen, die ik verder probeer te helpen met wat ze willen bereiken.

Ik heb op alle niveaus lesgegeven en ik vond alle niveaus leuk, maar uiteindelijk heb ik gekozen voor niveau 2, waar leerlingen van zeventien tot in de twintig zitten, die - zoals ik dat noem - een rugzakje hebben, in de zin dat ze weinig structuur kennen en al allerlei opleidingen hebben afgebroken.

Ik vind het heel mooi om bij deze leerlingen, die vaak uit moeilijke situaties komen en een negatief zelfbeeld hebben, hun talenten naar boven te laten komen, zodat ze zich beter gaan voelen over zichzelf en hun plek in de maatschappij kunnen gaan innemen. Dat voor elkaar zien te krijgen, dat is mijn passie.

Warme sfeer

Ik probeer ze enthousiast te maken en ze kaders en structuur te bieden waarbinnen ze kunnen werken. Die kaders maak ik heel duidelijk en ik grijp meteen in als ze afwijkend gedrag vertonen. Ik wil ze rust geven en een sfeer creëren waarin ze zich prettig voelen en iets willen leren.

Die sfeer schep ik door wie ik ben: ik vind dat ik eerlijk en rechtvaardig tegen ze ben, ik ben positief en ik waardeer ze zoals ze zijn en verder geef ik heel duidelijk aan wat het plan is.

Zowel aan het begin van het hele jaar als aan het begin van de les vertel ik wat ze van me kunnen verwachten. Aan het begin van het jaar vertel ik ook wat de spelregels in mijn klas zijn en dat ik het met ze ga bespreken als ze 'vals spelen'.

Ik heb aandacht voor de leerlingen en geef ze het gevoel dat ze welkom zijn en dat ik op ze reken. Als ze niet komen, kijk ik of ze ziek zijn en als dat niet zo is, bel ik ze op en spreek ik ze erop aan. Niet op een negatieve manier, maar op een manier die aangeeft dat ik blij ben als ze komen, dat ze zeer welkom zijn.

Tegen de uitval

Er is veel uitval op het mbo en daar proberen we natuurlijk zoveel mogelijk aan te doen. Ik hou zelf altijd heel goed de presentie bij en als ze er niet zijn, bel ik er dus zelf achteraan. Niet iedere collega doet dat, maar ik zit erbovenop.

Belang van het vak

Ik wil mijn leerlingen mijn vak overbrengen, en ze ook goede omgangsvormen bijbrengen.

Ik vind mijn vak, huishoudkunde, heel belangrijk, omdat iedereen ermee te maken heeft, maar niemand het echt waardeert, terwijl het je veel ruimte geeft als je die vaardigheden zo efficiënt mogelijk weet uit te voeren. Het geeft je structuur, je hebt meer tijd voor andere dingen en ik ben van mening dat je hoofd meer op orde is als je omgeving ook ordelijk is.

Omgangsvormen

Goede omgangsvormen vind ik erg belangrijk: ik wil graag dat mijn leerlingen waardering hebben voor elkaar en zelf verantwoordelijkheid nemen voor wat ze doen.

Ik stel ze bijvoorbeeld verplicht om samen te eten zodat ze tafelmanieren leren en ik leer ze zorgvuldig om te gaan met materialen, bijvoorbeeld bij het strijken van kleren. Ik leer ze alles voor tweehonderd procent in de hoop dat er honderd procent blijft hangen.

Verder vind ik het 'normaal' dat leerlingen geen grote mond geven en mij en elkaar met respect behandelen. Ik stel die 'norm' omdat ik er zelf waarde aan hecht, maar ook omdat ik vind dat dat bij hun toekomstige beroep hoort. Een grote mond of een respectloze behandeling is volstrekt uit den boze als ze met hun cliënten te maken hebben, dus vind ik het belangrijk dat ze zich ook op de opleiding al netjes gedragen. Ze moeten zich daarvoor bijvoorbeeld leren in te leven in hun toekomstige cliënten.

Ik heb op de zorgopleiding met een collega ooit een speciale keuken voor gehandicapten ingericht, met een elektrisch verstelbaar keukenblok. De leerlingen moesten in een rolstoel zitten en werden bijvoorbeeld aan een arm vastgebonden. Zo moesten ze zelf een maaltijd klaarmaken en konden ze zich inleven in het gevoelsleven van een gehandicapte. Dat was volgens mij heel nuttig maar jammer genoeg hebben we de keuken niet mee kunnen nemen naar het nieuwe gebouw.

Ik corrigeer in het kader van hun beroepsvoorbereiding de leerlingen ook op taalgebruik en dergelijke. Bij dit alles realiseer ik me dat ik een voorbeeldfunctie heb, ik let dus heel bewust op mijn eigen taalgebruik en ander gedrag.

Als de leerlingen aan het eind van het jaar met vakantie gaan, ga ik bij de deur staan en wil ik dat iedereen me even een hand komt geven. Dat vinden ze wel eens raar, maar dan zeg ik: 'Ik ga jullie missen, ik wil jullie gewoon even allemaal persoonlijk een hand geven.'

U en mevrouw

Ik sta erop dat ik door de leerlingen met 'u' en 'mevrouw' aangesproken word. Ik ben een van de weinigen in onze afdeling die me niet bij de voornaam laat noemen, maar toch heeft niemand, leerlingen noch collega's, daar enige moeite mee.

Ik leg dat altijd duidelijk uit aan het begin van het schooljaar: dat we een professionele band hebben en geen vriendschappelijke. Dat verschil wil ik ze graag meegeven.

Nooit schreeuwen

Ik vind niet dat ik streng ben, maar de leerlingen moeten zich wel aan mijn regels houden: ze moeten op tijd aanwezig zijn, ze moeten respect hebben voor elkaar en voor mij, ze moeten zich afmelden als ze niet komen en dat soort dingen.

Meestal gaat dat goed, ik heb nooit echt last gehad van ordeproblemen, maar natuurlijk zitten er wel eens moeilijke gevallen bij.

Ook dan word ik bijna nooit kwaad, alleen als ze echt over de grenzen gaan die ik heb aangegeven. Ik schreeuw nooit tegen ze, daar hou ik niet van, maar ik stuur heel af en toe wel eens iemand weg om even na te denken.

In ernstige gevallen wil ik iemand zelfs wel eens een paar weken niet meer zien. Dat heb ik dit jaar nog meegemaakt en dat vond het betreffende meisje wel naar omdat ze zoveel achter kwam, maar ze gedroeg zich zo ontzettend kinderachtig dat ik vond dat ze maar even bij zichzelf moest nagaan of ze wel klaar was voor deze opleiding. We hebben daar rustig over gepraat en ze begreep de maatregel uiteindelijk wel.

Assertief

Het is extra belangrijk dit soort dingen scherp aan de orde te stellen, omdat ze tegenwoordig minder vanzelfsprekend zijn. De leerlingen van nu zijn anders dan die van vroeger. Ze zijn assertiever en hebben het ontzettend druk met bijbaantjes en allerlei activiteiten buiten school en werk. Ik vind de leerlingen van nu communicatief heel sterk en dat vind ik goed, maar ze moeten wel aanspreekbaar blijven.

Ondanks de professionele afstand zorg ik wel voor een vertrouwensrelatie en mogen ze altijd met me komen praten als er iets aan de hand is, of dat nu thuis is of op school. Er waren in het verleden wel speciale vertrouwenspersonen op school, maar die hadden geen enkele band met de leerlingen, terwijl ik die volgens mij wél heb.

Mentor

Ik ben een tijd mentor geweest en dan nodigde ik mijn mentorleerlingen wel eens thuis uit om samen een gezellige dag te hebben, maar dat doe ik tegenwoordig niet meer. Dat komt vooral omdat leerlingen tegenwoordig hele andere dingen leuk vinden. Er moet bijvoorbeeld altijd alcohol bij zijn, en nu hou ik zelf ook best van een glaasje, maar niet zo fanatiek als zij.

Bovendien vond ik op een gegeven moment dat de grenzen niet moesten vervagen tussen school en thuis. Als ik nu wat leuks met de leerlingen wil doen, gaan we bijvoorbeeld iets drinken in een

strandtent.

Meegegroeid

Als ik terugkijk op mijn loopbaan, vind ik dat ik in de loop van de jaren meegegroeid ben met de leerlingen: ik weet wel waar ze het over hebben, denk ik.

Verder heb ik op een gegeven moment gekozen voor de moeilijke groepen op een laag mbo-niveau. Dat had ik vroeger waarschijnlijk niet gedaan, maar ik kan het nu wel aan, ik heb het idee dat ik ze écht iets kan leren en ik vind het nog leuk werk ook.

De leerlingen die ik heb zijn echt geen makkelijke leerlingen en je moet er gevoel voor hebben om met ze om te gaan en ze les te geven, anders moet je het niet gaan doen. Ik heb collega's om me heen die daar net als ik heel gedreven in zijn.

Het gezag dat ik nu heb bij leerlingen, heb ik in de loop van de jaren opgebouwd. Dat ging in een doorlopende beweging, ik zou niet een bepaald omslagpunt kunnen noemen. In elk geval heb ik lesgeven, ook aan moeilijke leerlingen, altijd heel leuk gevonden. Ik heb me altijd op mijn gemak gevoeld voor de klas. Als ik opnieuw zou moeten kiezen, zou ik onmiddellijk weer leraar worden.

Hoe herinnerd

Ik vind het niet zo belangrijk of ik in alle opzichten aardig gevonden word, daar doe ik ook niet speciaal mijn best voor. Maar ik vind het wel belangrijk dat ik gewaardeerd word, en dat word ik ook. Ik ben zeer gedreven, vind ik zelf, en dat komt wel over bij de leerlingen.

Ik denk dat mijn leerlingen me als een soort rustpunt zien, met mijn eigen vaste gewoontes en mijn jarenlange routine. Verder weten ze stuk voor stuk dat ik ze in de gaten hou en dat ze niet zomaar met een smoesje om me heen kunnen als ze hun opleiding verwaarlozen.

Mijn collega's vinden, denk ik, dat ik collegiaal en consciëntieus ben en veel belangstelling heb voor iedereen. En dat is ook zo.

Een negatief punt van mij? Ik kan er niet zo goed mee omgaan als een lokaal niet netjes en schoon achtergelaten wordt. Als ik begin, wil ik dat alles in orde is en als dat niet zo is, vind ik dat erg vervelend en dat is dan ook aan me te zien, hoor ik weleens van collega's. Misschien moet ik zo op het eind nog eens leren me er minder druk over te maken.

Goede leraar

Volgens mij ben ik alles bij elkaar wel een goede leraar. Een goede leraar vind ik iemand die betrokken is bij de mensen die hij lesgeeft. Je moet als leraar open en evenwichtig zijn en je verantwoordelijkheden kennen. Je moet warmte uitstralen.

Je moet het goede voorbeeld geven, als leerlingen bijvoorbeeld niet mogen eten in de klas moet je dat zelf ook niet doen. Je moet rechtvaardig zijn. En je moet dicht bij jezelf blijven en alleen dingen doen die bij je passen, je moet bijvoorbeeld geen tips van andere leraren overnemen die totaal niet met je persoonlijkheid overeenstemmen.

Ten slotte moet je je lessen degelijk voorbereiden. Dat is de basis van een goede les waar leerlingen iets aan hebben.

De praktijk in de klas

<u>Competentiegericht onderwijs</u>
<u>Werkweek</u>
<u>Duidelijke lesstructuur</u>
<u>Vaardigheden</u>
<u>Gedrag tijdens de les</u>
<u>Pesten</u>

Competentiegericht onderwijs

We zijn nu in het mbo bezig met competentiegericht onderwijs. Dat moet verplicht over de volle breedte van het mbo ingevoerd worden en eerlijk gezegd vind ik dat jammer. Niet omdat het op zich zo'n slecht idee is, maar omdat de onderwijsveranderingen elkaar zo snel opvolgen dat het oude systeem niet eens de kans krijgt zich te volledig en goed te ontwikkelen: vóór die tijd is er al weer wat nieuws.

Afgezien daarvan vraag ik me af of leerlingen van niveau 1 of 2 dat zelfstandig werken, die bewuste zelfreflectie, dat 'het leerproces in eigen handen nemen' wel aankunnen. Ik denk, eerlijk gezegd, dat dit soort leerlingen het meeste baat hebben bij duidelijk gestructureerde, goed doordachte, goed op hen afgestemde lessen.

Ik moet hier wel bij zeggen dat we nog aan het begin van het competentiegerichte onderwijs staan en dat we het nog verder moeten ontwikkelen. En het is ook zo dat ik mijn leerlingen eigenlijk alleen maar dingen leer die te maken hebben met hun toekomstige beroep, en dat hoort ook bij het competentiegerichte onderwijs, dacht ik. In die zin sluit mijn onderwijs er toch bij aan en loop ik minder achter dan ik wel eens denk.

Werkweek

Mijn werkweek ziet er als volgt uit. Ik begin op maandagmorgen met een zogenaamd lpg-uur, leerprocesbegeleiding: kleine groepjes aan wie ik persoonlijke begeleiding geef bij bepaalde problematiek op het werk of tijdens het leren. Daarbij is hun reflectieverlag het uitgangspunt en bepalen we samen wat we gaan bespreken. Dat heb ik later op de dag nog een keer.

Verder geef ik drie uur huishoudkunde aan zij-instromers. Ook is er een groepsuur voor de leerlingen van facilitaire dienstverlening, waarin ik met hen bepaalde groepsprocessen bespreek. Als laatste geef ik nog praktijklessen catering aan de groep facilitaire dienstverlening.

Op dinsdag, woensdag en donderdag is mijn rooster vergelijkbaar, alleen geef ik op dinsdagmiddag nooit les, want dan heb ik overleg met mijn collega's. Vrijdag ben ik vrij.

Duidelijke lesstructuur

Aan het begin van de les schrijf ik altijd het huiswerk op voor de volgende les. Daarna begin ik met het theoriegedeelte: ik geef een beetje uitleg, maar nooit te lang, vertel wat ze moeten doen en hoeveel tijd ze daarvoor hebben. Dan gaan ze zelfstandig aan het werk en help ik degenen die dat nodig hebben.

Daarna volgt het praktijkgedeelte, waarbij ze allerlei vaardigheden moeten oefenen, ook daar loop ik rond om te helpen. Ik sluit de les af door ze alles netjes te laten opruimen, daar zijn steeds twee andere personen per les verantwoordelijk voor.

Elke les is ongeveer op deze manier ingedeeld en ik leg ook elke

keer precies uit wat we gaan doen. Ik vind het belangrijk om steeds weer die kaders en die structuur te blijven herhalen.

Vaardigheden

In de praktijklessen leren de leerlingen allerlei vaardigheden, zoals wassen, strijken, schoonmaken en omgaan met verschillende soorten apparatuur. Die vaardigheden zijn opgedeeld in modules rond een bepaald thema en die worden afgesloten met een vaardigheidstoets. Het begint heel basaal maar in de loop van het jaar worden het steeds complexere situaties.

Gedrag tijdens de les

Als leerlingen niet mee willen doen tijdens de les, spreek ik ze erop aan en vraag ik wat de reden ervan is. Soms zijn ze heel moe, omdat ze in het weekend vaak heel heftig uitgaan. Maar soms zijn er ook serieuze dingen aan de hand.

Ik vind het belangrijk rekening te houden met iemands persoonlijke omstandigheden. Iedereen is anders en heeft andere redenen voor z'n gedrag, dus daar probeer ik rekening mee te houden. Er zitten bijvoorbeeld twee zwangere meisjes in mijn klas bij wie de zwangerschap problematisch verloopt en de relatie ook, en natuurlijk hou ik daar rekening mee.

Als ik iemand in de klas ergens op aan wil spreken, neem ik diegene in elk geval altijd apart en doe ik dat nooit in het openbaar, ik zet nooit iemand voor schut.

Wat ik niet tolereer in mijn klas is dat ze me een grote mond geven. En verder wil ik niet dat ze jassen aan hebben of tassen op de tafel. Vaak zitten ze met z'n allen onderuitgezakt en met hun jassen aan tafel en begin ik de les met: 'Willen jullie om te beginnen je jassen uitdoen, jullie tassen van tafel halen en jullie werkspullen erop leggen?' Dat doen ze dan meestal braaf en zonder tegensputteren.

Pesten

Pesten is van alle tijden maar ik grijp altijd in als ik het zie of vermoed.

Op dit moment geef ik les aan de verkorte helpende opleiding. Dat zijn zij-instromers, alleen vrouwen van dertig tot in de vijftig, en juist daar treedt vreemd genoeg pestgedrag op. Je verwacht dat volwassenen positief zijn en dat ze alleen voor die opleiding komen, maar in de loop van het jaar beginnen ze elkaar soms te behoorlijk dwars te zitten. Dan komt het bijvoorbeeld voor dat de een vindt dat de ander niet genoeg doet voor een gezamenlijk werkstuk. Daar wordt dan eindeloos over doorgemekkerd en het slachtoffer - dat best een goede reden kan hebben voor haar teleurstellende bijdrage - komt dan aardig in de knel. Ze wordt met de nek aangekeken, er wordt over haar geroddeld en kwaadgesproken. Dat noem ik pesten, op volwassenenniveau.

Als mijn collega en ik dat zien, proberen we met de pester in gesprek te komen om te zien wat de oorzaak is en om haar met haar eigen gedrag te confronteren. Daarna proberen we ook de pester en de gepeste met elkaar te laten praten.

Het is moeilijker om een volwassene te confronteren met z'n ge-

drag dan een jongere. Maar we zijn een echte beroepsopleiding en geen vrijblijvende cursus en dit soort gedrag past daar niet bij: het is strijdig met een professionele beroepshouding.

Op en rond de school

Buitenschoolse projecten

Buitenschoolse projecten

Het is natuurlijk inherent aan een mbo-opleiding om af en toe in het beroepsveld zelf te gaan kijken, maar in de praktijk is dat niet altijd makkelijk, omdat Den Helder zo ver van alles af ligt en het nogal wat organisatie vereist om hele groepen leerlingen te vervoeren. Daarom is het belangrijk af en toe een leuk en groot buitenschools project op te zetten.

Toen ik nog op de vz-opleiding werkte, die drie jaar duurde, besloot ik op een gegeven moment met een collega om iets buiten de school te organiseren. Toen heb ik bedacht om een week in achtpersoonshuisjes op zo'n vakantiepark te gaan zitten.

Het idee was dat ze hun eigen huishouding daar met zijn achten moesten runnen, dat ze moesten omgaan met een vastgesteld budget en een keer lekker moesten koken voor iedereen. Daarnaast bezochten we allerlei instellingen in de buurt.

Dat was leuk en leerzaam, het leverde veel groepsdynamiek op: kortom een mooi project. Ik vond het zelfs een van de hoogtepunten van mijn loopbaan. Helaas is dat project op een gegeven moment opgehouden: de vz-opleiding verdween en het kostte trouwens ook te veel geld, vond men.

Een ander mooi project had te maken met de uitwisseling tussen verschillende Europese landen. Onze leerlingen gingen dan bijvoorbeeld bij een zorginstelling in Finland werken. Mijn collega en ik bezochten die leerlingen en dat was voor ons maar vooral voor hen een mooie ervaring. De leerlingen vonden het fijn vertrouwde gezichten te zien en even hun verhaal kwijt te kunnen, en wij konden intussen bespreken of het allemaal goed ging met de uitwisseling en bekijken wat het verschil was met zorginstellingen in Nederland.

Dat was leuk om te doen, maar tegelijk was het confronterend te zien hoe de zorg in een ander land geregeld is.